

หลักเกณฑ์การกำหนดตำแหน่ง
ประเภทบริหาร

หลักเกณฑ์การกำหนดตำแหน่งประเภทบริหาร

๑. ตำแหน่งประเภทบริหาร ระดับสูง

๑.๑ ตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกระทรวง

ให้กำหนดตำแหน่งปลัดกระทรวง ได้กระทรวงละ ๑ ตำแหน่ง ในส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกระทรวง ตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

๑.๒ ตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรม

ให้กำหนดตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรม ตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ได้ส่วนราชการละ ๑ ตำแหน่ง ภายใต้งบประมาณ ดังนี้

๑.๒.๑ หัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมในสำนักนายกรัฐมนตรี และอยู่ในบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี ได้แก่ เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ

๑.๒.๒ หัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง และอยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี ได้แก่ เลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

๑.๒.๓ หัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมในกระทรวงศึกษาธิการ และขึ้นตรงต่อรัฐมนตรี ได้แก่ เลขาธิการสภาการศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

๑.๒.๔ หัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรม ตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม

๑.๓ ตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการซึ่งไม่มีฐานะเป็นกรม

ให้กำหนดตำแหน่งอธิบดีหรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นอธิบดี ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดได้ส่วนราชการละ ๑ ตำแหน่ง ดังนี้

๑.๓.๑ ส่วนราชการซึ่งไม่มีฐานะเป็นกรมตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งส่วนราชการ แต่มีผู้บังคับบัญชาเป็นอธิบดีหรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นอธิบดี ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

๑.๓.๒ ส่วนราชการซึ่งไม่มีฐานะเป็นกรมแต่มีผู้บังคับบัญชาเป็นอธิบดีหรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นอธิบดี ตามกฎหมายที่กำหนดเป็นการเฉพาะ

๑.๔ ตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัด

ให้กำหนดตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดได้จังหวัดละ ๑ ตำแหน่ง ในจังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยการตั้งจังหวัด ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

๑.๕ ตำแหน่งเอกอัครราชทูต

๑.๕.๑ ให้กำหนดตำแหน่งเอกอัครราชทูต ในสถานเอกอัครราชทูต คณะผู้แทนถาวรไทยประจำสหประชาชาติ คณะผู้แทนถาวรไทยประจำอาเซียน คณะผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การระหว่างประเทศ คณะผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การการค้าโลกและองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก ได้ส่วนราชการละ ๑ ตำแหน่ง ดังนี้

(๑) สถานเอกอัครราชทูต ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ และตามประกาศกระทรวงหรือประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี

(๒) คณะผู้แทนถาวรไทยประจำสหประชาชาติ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ และตามประกาศกระทรวงหรือประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี

(๓) คณะผู้แทนถาวรไทยประจำอาเซียน ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ และตามประกาศกระทรวงหรือประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี

(๔) คณะผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การระหว่างประเทศ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการและตามประกาศกระทรวงหรือประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี

(๕) คณะผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การการค้าโลกและองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ และตามประกาศกระทรวงหรือประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี

๑.๕.๒ ให้กำหนดตำแหน่งเอกอัครราชทูตประจำกระทรวง กระทรวงการต่างประเทศ เพื่อรับผิดชอบภารกิจสำคัญตามยุทธศาสตร์ด้านต่างประเทศที่มีความสำคัญระดับนานาชาติได้ โดยการกำหนดจำนวนตำแหน่งให้พิจารณาจากเหตุผลความจำเป็น และความสำคัญของภารกิจตามด้านยุทธศาสตร์ที่มีผลกระทบสูงต่อประเทศ และต้องสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายรัฐบาล

๑.๖ ตำแหน่งรองหัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกระทรวง

ให้กำหนดตำแหน่งรองปลัดกระทรวง ในส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกระทรวงตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ซึ่งมีอำนาจหน้าที่และจำนวนตำแหน่ง ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ดังนี้

๑.๖.๑ ส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกระทรวง ให้กำหนดตำแหน่งรองปลัดกระทรวงเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการตามที่ปลัดกระทรวงมอบหมายได้ จำนวน ๑ ตำแหน่ง

๑.๖.๒ กรณีส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกระทรวงมิได้จัดให้มีกลุ่มภารกิจ และมีปริมาณงานมาก อาจกำหนดจำนวนตำแหน่งรองปลัดกระทรวงเพิ่มขึ้นเป็น ๒ ตำแหน่ง ตามภารกิจและปริมาณงานที่เพิ่มสูงขึ้น

๑.๖.๓ กรณีส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกระทรวงมีการจัดกลุ่มภารกิจ ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วยกลุ่มภารกิจ อาจกำหนดจำนวนตำแหน่งรองปลัดกระทรวงเพิ่มขึ้นเป็นหัวหน้ากลุ่มภารกิจได้

๑.๖.๔ กรณีส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกระทรวงมีภารกิจเพิ่มขึ้น และมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ต้องมีตำแหน่งรองปลัดกระทรวงมากกว่าที่กำหนดตามข้อ ๑.๖.๒ หรือข้อ ๑.๖.๓ เป็นกรณีพิเศษ ให้ดำเนินการ ตามมาตรา ๒๑ วรรคเจ็ด และวรรคแปด แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ และพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐

๑.๗ ตำแหน่งรองหัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรม

ให้กำหนดตำแหน่งรองหัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรม ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ภายใต้เงื่อนไข ดังนี้

๑.๗.๑ รองหัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมในสำนักนายกรัฐมนตรี และอยู่ในบังคับบัญชา ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี ได้แก่ รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี รองผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ รองผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ รองเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา รองเลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน รองเลขาธิการ สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ รองเลขาธิการ คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน รองเลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และรองผู้อำนวยการสำนักงาน คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ

๑.๗.๒ รองหัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง และอยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี ได้แก่ รองเลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ รองเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และรองเลขาธิการ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

๑.๗.๓ รองหัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมในกระทรวงศึกษาธิการ และขึ้นตรงต่อรัฐมนตรี ได้แก่ รองเลขาธิการสภาการศึกษา รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และรองเลขาธิการ คณะกรรมการการอาชีวศึกษา

การจะกำหนดตำแหน่งให้มีจำนวนเท่าใด ให้ อ.ก.พ. กระทรวง คำนึงถึงองค์ประกอบในการพิจารณา ดังนี้

(๑) ส่วนราชการมีการเปลี่ยนแปลงบทบาทภารกิจอันเกิดจากการปรับปรุงอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกระทรวง แบ่งส่วนราชการ หรือเกิดจากกฎหมาย อาทิ พระราชบัญญัติ พระราชกำหนด นโยบายของรัฐบาล ยุทธศาสตร์ชาติอย่างไร ซึ่งบทบาทภารกิจที่เปลี่ยนแปลงไปเหล่านั้นส่วนราชการจะต้องเป็นหน่วยงาน รับผิดชอบหลักโดยมีเป้าหมายใหม่ที่เพิ่มขึ้นและต้องดำเนินการให้สำเร็จอะไรบ้าง และเกิดผลต่อเนื่อง ให้ส่วนราชการต้องมีการปรับกลยุทธ์ ระบบการบริหารจัดการงาน การปรับโครงสร้างองค์กร การจัดกลุ่มภารกิจ ที่ต้องมีการกำกับดูแลใหม่ เพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องกับบทบาทภารกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างไร ทั้งนี้ ส่วนราชการได้มีการทบทวนบทบาทภารกิจที่เปลี่ยนแปลงไปด้วยการยุบเลิก ยุบรวม ตัดโอน ถ่ายโอนภารกิจที่ไม่จำเป็นให้หน่วยงานอื่น หรือมีการปฏิรูปองค์กรให้มีความทันสมัย ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมหรือไม่ อย่างไร

(๒) ส่วนราชการได้มีการนำภารกิจหลักและภารกิจสนับสนุนมาจัดเป็นกลุ่มภารกิจ ได้เป็นก็กลุ่มภารกิจ และมีการแบ่งหน้าที่ของตำแหน่งรองหัวหน้าส่วนราชการให้รับผิดชอบในแต่ละกลุ่มภารกิจที่มุ่งเน้นการทำงาน อย่างเป็นระบบและการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานภายในกลุ่มภารกิจอย่างไร โดยมีรายละเอียดแนวทาง ดังนี้

(๒.๑) นิยามของภารกิจหลักและภารกิจสนับสนุน

(๒.๑.๑) ภารกิจหลัก หมายถึง ภารกิจตามอำนาจหน้าที่ที่ปรากฏในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ ภารกิจตามกฎหมายที่กำหนดให้ส่วนราชการต้องดำเนินการ ภารกิจตามยุทธศาสตร์ชาติ หรือนโยบายของรัฐบาล ที่ส่วนราชการต้องรับผิดชอบโดยมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ส่วนราชการต้องดำเนินการให้บรรลุผลอย่างชัดเจน

(๒.๑.๒) ภารกิจสนับสนุน หมายถึง ภารกิจในด้าน Auxiliary อาทิ งานบริหารทั่วไป งานยุทธศาสตร์และแผนงาน งานงบประมาณ งานบริหารและพัฒนาบุคลากร งานกฎหมาย งานการต่างประเทศ งานเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ งานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศขั้นพื้นฐานเพื่อการบริหารจัดการภายในสำนักงาน (เว้นแต่ส่วนราชการรับผิดชอบการจัดทำ Big Data ขนาดใหญ่ที่มีผลอย่างมีนัยสำคัญต่อการขับเคลื่อนภารกิจหลัก ของส่วนราชการ) หรืองานด้านสาธารณูปโภคต่าง ๆ

(๒.๒) การจัดกลุ่มภารกิจและการแบ่งความรับผิดชอบของตำแหน่งตามกลุ่มภารกิจ

(๒.๒.๑) การจัดกลุ่มภารกิจ จะมีจำนวนเท่าใดขึ้นอยู่กับผลผลิต (Output) หรือผลลัพธ์ (Outcome) ของส่วนราชการในระดับกรม หากภารกิจใดมีผลผลิต/ผลลัพธ์เดียวกัน หรือใกล้เคียงกัน ให้จัดอยู่ในกลุ่มภารกิจเดียวกัน

(๒.๒.๒) ให้ส่วนราชการแบ่งความรับผิดชอบของตำแหน่งรองหัวหน้าส่วนราชการทั้งตำแหน่ง ที่มีอยู่ในปัจจุบันและตำแหน่งที่ขอกำหนดใหม่ โดยตำแหน่งรองหัวหน้าส่วนราชการอย่างน้อย ๑ ตำแหน่ง จะต้องรับผิดชอบกลุ่มภารกิจมากกว่า ๑ กลุ่มภารกิจ

(๒.๒.๓) การแบ่งความรับผิดชอบของตำแหน่งรองหัวหน้าส่วนราชการในแต่ละกลุ่มภารกิจ ตามข้อ (๒.๒.๒) จะต้องแสดงถึงการบูรณาการงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่กำกับดูแลอย่างเป็นระบบอันนำไปสู่ การได้มาซึ่งผลผลิต หรือผลลัพธ์ในระดับกรมของกลุ่มภารกิจนั้น

(๓) ส่วนราชการมีตำแหน่งประเภทบริหาร ระดับต้นและระดับสูง ประเภทอำนวยการ ระดับต้นและระดับสูง และประเภทวิชาการ ระดับเชี่ยวชาญและทรงคุณวุฒิ จำนวนเท่าใด และแต่ละตำแหน่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบ และการปฏิบัติงานตามที่ได้รับคำสั่งมอบหมายฉบับปัจจุบันอะไรบ้าง นอกจากนี้ ให้แสดงภาระงานที่ยังอยู่ในความรับผิดชอบของตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการหลังจากที่ได้มีการมอบหมายงานหรือมอบอำนาจ ให้รองหัวหน้าส่วนราชการและตำแหน่งอื่นปฏิบัติหน้าที่แล้วด้วย

(๔) ส่วนราชการมีระบบการมอบอำนาจการบริหารงานให้แก่หัวหน้าส่วนราชการระดับรองลงไป ซึ่งได้แก่ ตำแหน่งผู้อำนวยการสำนัก/กอง หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือไม่ อย่างไร

(๕) ปริมาณงานตามภาระหน้าที่ของตำแหน่งรองหัวหน้าส่วนราชการที่ต้องปฏิบัติจริงหลังจากมีการมอบอำนาจให้แก่หัวหน้าส่วนราชการระดับรองลงไป ซึ่งได้แก่ ตำแหน่งผู้อำนวยการสำนัก/กอง หรือตำแหน่งที่เทียบเท่าแล้ว โดยคำนวณตามเกณฑ์มาตรฐานต่อปีต่อตำแหน่ง (ปีละ ๒๓๐ วัน วันละ ๖ ชั่วโมง) ซึ่งการคำนวณปริมาณงานให้คำนวณได้เฉพาะงานตามลักษณะงานที่ปฏิบัติของตำแหน่งตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งประเภทบริหารเท่านั้น

(๖) พิจารณาเปรียบเทียบกับส่วนราชการที่มีขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบ ขนาด และ/หรือลักษณะงานคล้ายคลึงหรือใกล้เคียงกัน

ทั้งนี้ ให้ส่งข้อเสนอหลักเกณฑ์การกำหนดจำนวนตำแหน่งให้ ก.พ. พิจารณา เมื่อ ก.พ. พิจารณาเห็นชอบแล้ว อ.ก.พ. กระทรวง จึงสามารถพิจารณา กำหนดตำแหน่งตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวได้

๑.๘ ตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง

ให้กำหนดตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง ในส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกระทรวง ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการตรวจราชการ โดยจะกำหนดตำแหน่งให้มีจำนวนเท่าใด ให้พิจารณาจากเหตุผลความจำเป็น ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ ในการจัดขอบเขตความรับผิดชอบการตรวจราชการตามพื้นที่การบริหาร และปริมาณของหน่วยรับตรวจ ภายใต้เงื่อนไข ดังนี้

๑.๘.๑ สำนักนายกรัฐมนตรี ให้กำหนดตำแหน่งผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งรับผิดชอบการตรวจราชการครอบคลุมทั่วประเทศ และกรุงเทพมหานคร ได้จำนวน ๑๓ ตำแหน่ง

๑.๘.๒ กระทรวงที่รับผิดชอบการตรวจราชการในราชการบริหารส่วนภูมิภาคจำนวนมากในระดับภาค เขต จังหวัด อำเภอ และหรือตำบล และราชการบริหารส่วนกลางที่ตั้งในภูมิภาค อาจกำหนดให้มีตำแหน่งผู้ตรวจราชการได้ไม่เกินจำนวน ๑๒ ตำแหน่ง

๑.๘.๓ กระทรวงที่รับผิดชอบการตรวจราชการในราชการบริหารส่วนภูมิภาคจำนวนมากในระดับภาค เขต และจังหวัด และราชการบริหารส่วนกลางที่ตั้งในภูมิภาค อาจกำหนดให้มีตำแหน่งผู้ตรวจราชการได้ไม่เกินจำนวน ๖ ตำแหน่ง

๑.๘.๔ กระทรวงที่รับผิดชอบการตรวจราชการในราชการบริหารส่วนภูมิภาคในระดับจังหวัดบ้าง หรือมีหน่วยรับตรวจซึ่งเป็นราชการบริหารส่วนกลางที่ตั้งในภูมิภาค อาจกำหนดให้มีตำแหน่งผู้ตรวจราชการได้ไม่เกินจำนวน ๓ ตำแหน่ง

๑.๙ ตำแหน่งอื่นที่ ก.พ. กำหนด

๑.๙.๑ ตำแหน่งเอกอัครราชทูต สำนักงานการค้าและเศรษฐกิจไทย (ไทเป) สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการต่างประเทศ

ให้กำหนดตำแหน่งเอกอัครราชทูต สำนักงานการค้าและเศรษฐกิจไทย (ไทเป) สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการต่างประเทศได้ ๑ ตำแหน่ง

๑.๙.๒ ตำแหน่งอื่นที่ ก.พ. กำหนดเป็นตำแหน่งประเภทบริหาร ระดับสูง หรือประเภทวิชาการ ระดับทรงคุณวุฒิ

ให้คงการกำหนดตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีฝ่ายข้าราชการประจำในสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี รวม ๖ ตำแหน่ง เพื่อทำหน้าที่ให้คำปรึกษา เสนอแนะความเห็นเกี่ยวกับนโยบายสำคัญตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย และรับผิดชอบโครงการสำคัญเฉพาะเรื่องตามนโยบายของรัฐบาล

ทั้งนี้ ให้กำหนดเงื่อนไขของตำแหน่ง ดังนี้

(๑) เป็นตำแหน่งเพื่อใช้เป็นอัตราหมุนเวียนสำหรับการแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งในระดับเดิม และไม่ให้นำไปใช้ในการแต่งตั้งบุคคลเป็นระดับสูงขึ้นตลอดช่วงระยะเวลาของการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายเป็นการชั่วคราวในตำแหน่งนั้นด้วย

(๒) ให้กำหนดชื่อตำแหน่งตามสายงานเดิมของตัวบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้ง

(๓) ให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และสิทธิประโยชน์อื่นตามที่บุคคลนั้นได้รับอยู่เดิมทั้งหมด

(๔) ให้จัดระบบการสับเปลี่ยนหมุนเวียนไปดำรงตำแหน่งอื่น โดยอาจให้ย้ายหรือโอนกลับไปต้นสังกัดเดิมหรือแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่เหมาะสม

(๕) ให้สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีจัดทำแบบบรรยายลักษณะงาน กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของตำแหน่ง เมื่อจะแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่ง

ทั้งนี้ การใช้ตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีฝ่ายข้าราชการประจำดังกล่าวให้คำนึงถึงภาระความรับผิดชอบของตำแหน่ง (Accountability) และควรมีการวางระบบการติดตามประเมินผล เพื่อให้การใช้ตำแหน่งเกิดประโยชน์ต่อภาครัฐและสอดคล้องกับหน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

๑.๙.๓ ตำแหน่งอื่นที่ ก.พ. กำหนดเป็นตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีฝ่ายข้าราชการประจำ (ตำแหน่งประเภทบริหาร หรือประเภทอำนวยการ ระดับสูง หรือประเภทวิชาการ ระดับเชี่ยวชาญ หรือระดับทรงคุณวุฒิ)

ให้กำหนดตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีฝ่ายข้าราชการประจำในสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี รวม ๖ ตำแหน่ง เพื่อปฏิบัติงานด้านยุทธศาสตร์ การวางแผน การปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบและยาเสพติด และภารกิจพิเศษ (ตำแหน่งประเภทบริหาร หรือประเภทอำนวยการ ระดับสูง หรือประเภทวิชาการ ระดับเชี่ยวชาญ หรือระดับทรงคุณวุฒิ) โดยกำหนดเงื่อนไขของตำแหน่ง ดังนี้

(๑) เป็นตำแหน่งเพื่อใช้เป็นอัตราหมุนเวียนสำหรับการแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งในระดับเดิม และไม่ให้นำไปใช้ในการแต่งตั้งบุคคลเป็นระดับสูงขึ้นตลอดช่วงระยะเวลาของการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายเป็นการชั่วคราวในตำแหน่งนั้นด้วย

(๒) ให้กำหนดชื่อตำแหน่งตามสายงานเดิมของตัวบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้ง

(๓) ให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และสิทธิประโยชน์อื่นตามที่บุคคลนั้นได้รับอยู่เดิมทั้งหมด

(๔) ให้จัดระบบการสับเปลี่ยนหมุนเวียนไปดำรงตำแหน่งอื่น โดยอาจให้ย้ายหรือโอนกลับไปต้นสังกัดเดิมหรือแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่เหมาะสม

(๕) ให้สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีจัดทำแบบบรรยายลักษณะงาน กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของตำแหน่ง เมื่อจะแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่ง

ทั้งนี้ การใช้ตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีฝ่ายข้าราชการประจำดังกล่าวให้คำนึงถึงภาระความรับผิดชอบต่อตำแหน่ง (Accountability) และควรมีการวางระบบการติดตามประเมินผล เพื่อให้การใช้ตำแหน่งเกิดประโยชน์ต่อภาครัฐและสอดคล้องกับหน้าที่ความรับผิดชอบต่อตำแหน่งที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

๑.๙.๔ ตำแหน่งเลขาธิการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้

ให้กำหนดตำแหน่งเลขาธิการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (เลขาธิการ ศอ.บต.) เป็นตำแหน่งประเภทบริหาร ระดับสูง และกำหนดชื่อตำแหน่งในการบริหารงาน ชื่อตำแหน่งในสายงาน ประเภทและระดับตำแหน่ง เป็นตำแหน่งเลขาธิการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ตำแหน่งนักบริหาร) ประเภทบริหาร ระดับสูง มีฐานะเทียบเท่าปลัดกระทรวง จำนวน ๑ ตำแหน่ง ในศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) และให้ปฏิบัติงานประจำใน ศอ.บต. โดยให้รับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของ ศอ.บต. และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ พนักงานและลูกจ้าง ซึ่งปฏิบัติงานใน ศอ.บต. ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัติการบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๕๓

๑.๙.๕ ตำแหน่งรองเลขาธิการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้

ให้กำหนดตำแหน่งรองเลขาธิการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (รองเลขาธิการ ศอ.บต.) เป็นตำแหน่งประเภทบริหาร ระดับสูง และกำหนดชื่อตำแหน่งในการบริหารงาน ชื่อตำแหน่งในสายงาน ประเภท และระดับตำแหน่ง เป็นตำแหน่งรองเลขาธิการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ตำแหน่งนักบริหาร) ประเภทบริหาร ระดับสูง มีฐานะเทียบเท่ารองปลัดกระทรวง ในศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) และให้ปฏิบัติงานประจำใน ศอ.บต. โดยจะให้ มีรองเลขาธิการตามจำนวนที่นายกรัฐมนตรีกำหนดเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติงานตามที่เลขาธิการมอบหมายก็ได้ ตามพระราชบัญญัติการบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๕๓

๒. ตำแหน่งประเภทบริหาร ระดับต้น

๒.๑ ตำแหน่งรองหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมหรือจังหวัด ได้แก่

๒.๑.๑ ตำแหน่งรองหัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรม

๒.๑.๒ ตำแหน่งรองหัวหน้าส่วนราชการที่ไม่มีฐานะเป็นกรม แต่หัวหน้าส่วนราชการมีฐานะเป็นอธิบดี

๒.๑.๓ ตำแหน่งรองผู้ว่าราชการจังหวัด

ให้กำหนดตำแหน่งรองหัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรม รองหัวหน้าส่วนราชการที่ไม่มีฐานะเป็นกรม แต่หัวหน้าส่วนราชการมีฐานะเป็นอธิบดี และรองผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน โดยจะกำหนดตำแหน่งให้มีจำนวนเท่าใด ให้ อ.ก.พ. กระทรวง คำนึงถึงองค์ประกอบในการพิจารณา ดังนี้

(๑) ส่วนราชการมีการเปลี่ยนแปลงบทบาทภารกิจอันเกิดจากการปรับปรุงอำนาจหน้าที่ ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ หรือเกิดจากกฎหมาย อาทิ พระราชบัญญัติ พระราชกำหนด นโยบายของรัฐบาล ยุทธศาสตร์ชาติอย่างไร ซึ่งบทบาทภารกิจที่เปลี่ยนแปลงไปเหล่านั้นส่วนราชการจะต้องเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก โดยมีเป้าหมายใหม่ที่เพิ่มขึ้นและต้องดำเนินการให้สำเร็จอะไรบ้าง และเกิดผลต่อเนื่อง ให้ส่วนราชการ ต้องมีการปรับกลยุทธ์ ระบบการบริหารจัดการงาน การปรับโครงสร้างองค์กร การจัดกลุ่มภารกิจที่ต้อง มีการกำกับดูแลใหม่ เพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องกับบทบาทภารกิจที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างไร ทั้งนี้ ส่วนราชการได้มีการทบทวนบทบาทภารกิจที่เปลี่ยนไปด้วยการยุบเลิก ยุบรวม ตัดโอน ถ่ายโอนภารกิจ ที่ไม่จำเป็นให้หน่วยงานอื่น หรือมีการปฏิรูปองค์กรให้มีความทันสมัยด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมหรือไม่ อย่างไร

(๒) ส่วนราชการได้มีการนำภารกิจหลักและภารกิจสนับสนุนมาจัดเป็นกลุ่มภารกิจ ได้เป็นกี่กลุ่มภารกิจ และมีการแบ่งหน้าที่ของตำแหน่งรองหัวหน้าส่วนราชการให้รับผิดชอบในแต่ละกลุ่มภารกิจที่มุ่งเน้นการทำงาน อย่างเป็นระบบและการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานภายในกลุ่มภารกิจอย่างไร โดยมีรายละเอียดแนวทาง ดังนี้

(๒.๑) นิยามของภารกิจหลักและภารกิจสนับสนุน

(๒.๑.๑) ภารกิจหลัก หมายถึง ภารกิจตามอำนาจหน้าที่ที่ปรากฏในกฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการ ภารกิจตามกฎหมายที่กำหนดให้ส่วนราชการต้องดำเนินการ ภารกิจตามยุทธศาสตร์ชาติ หรือนโยบายของรัฐบาลที่ส่วนราชการต้องรับผิดชอบโดยมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ส่วนราชการ ต้องดำเนินการให้บรรลุผลอย่างชัดเจน

(๒.๑.๒) ภารกิจสนับสนุน หมายถึง ภารกิจในด้าน Auxiliary อาทิ งานบริหารทั่วไป งานยุทธศาสตร์และแผนงาน งานงบประมาณ งานบริหารและพัฒนาบุคลากร งานกฎหมาย งานการต่างประเทศ งานเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ งานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศขั้นพื้นฐานเพื่อการบริหารจัดการภายในสำนักงาน (เว้นแต่ส่วนราชการรับผิดชอบการจัดทำ Big Data ขนาดใหญ่ที่มีผลอย่างมีนัยสำคัญต่อการขับเคลื่อนภารกิจหลัก ของส่วนราชการ) หรืองานด้านสาธารณูปโภคต่าง ๆ

(๒.๒) การจัดกลุ่มภารกิจและการแบ่งความรับผิดชอบของตำแหน่งรองหัวหน้าส่วนราชการ

(๒.๒.๑) การจัดกลุ่มภารกิจ จะมีจำนวนเท่าใดขึ้นอยู่กับผลผลิต (Output) หรือผลลัพธ์ (Outcome) ของส่วนราชการในระดับกรม หากภารกิจใดมีผลผลิต/ผลลัพธ์เดียวกัน หรือใกล้เคียงกัน ให้จัดอยู่ในกลุ่มภารกิจเดียวกัน

(๒.๒.๒) ให้ส่วนราชการแบ่งความรับผิดชอบของตำแหน่งรองหัวหน้าส่วนราชการ ทั้งตำแหน่งที่มีอยู่ในปัจจุบันและตำแหน่งที่ขอกำหนดใหม่ โดยตำแหน่งรองหัวหน้าส่วนราชการอย่างน้อย ๑ ตำแหน่ง จะต้องรับผิดชอบกลุ่มภารกิจมากกว่า ๑ กลุ่มภารกิจ

(๒.๒.๓) การแบ่งความรับผิดชอบของตำแหน่งรองหัวหน้าส่วนราชการในแต่ละกลุ่มภารกิจ ตามข้อ (๒.๒.๒) จะต้องแสดงถึงการบูรณาการงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่กำกับดูแลอย่างเป็นระบบ อันนำไปสู่การได้มาซึ่งผลผลิต หรือผลลัพธ์ในระดับกรมของกลุ่มภารกิจนั้น

(๓) ส่วนราชการมีตำแหน่งประเภทบริหาร ระดับต้นและระดับสูง ประเภทอำนวยการ ระดับต้นและระดับสูง และประเภทวิชาการ ระดับเชี่ยวชาญและทรงคุณวุฒิ จำนวนเท่าใด และแต่ละตำแหน่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบและการปฏิบัติงานตามที่ได้รับคำสั่งมอบหมายฉบับปัจจุบันอะไรบ้าง นอกจากนี้ให้แสดงภาระงานที่ยังอยู่ในความรับผิดชอบของตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการหลังจากที่ได้มีการมอบหมายงานหรือมอบอำนาจให้รองหัวหน้าส่วนราชการและตำแหน่งอื่นปฏิบัติหน้าที่แล้วด้วย

(๔) ส่วนราชการมีระบบการมอบอำนาจการบริหารงานให้แก่หัวหน้าส่วนราชการระดับรองลงไป ซึ่งได้แก่ ตำแหน่งผู้อำนวยการสำนัก/กอง หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือไม่ อย่างไร

(๕) ปริมาณงานตามภาระหน้าที่ของตำแหน่งรองหัวหน้าส่วนราชการที่ต้องปฏิบัติจริงหลังจากมีการมอบอำนาจให้แก่หัวหน้าส่วนราชการระดับรองลงไป ซึ่งได้แก่ ตำแหน่งผู้อำนวยการสำนัก/กอง หรือตำแหน่งที่เทียบเท่าแล้ว โดยคำนวณตามเกณฑ์มาตรฐานต่อปีต่อตำแหน่ง (ปีละ ๒๓๐ วัน วันละ ๖ ชั่วโมง) ซึ่งการคำนวณปริมาณงานให้คำนวณได้เฉพาะงานตามลักษณะงานที่ปฏิบัติของตำแหน่งตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งประเภทบริหารเท่านั้น

(๖) พิจารณาเปรียบเทียบกับส่วนราชการที่มีขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบ ขนาด และ/หรือ ลักษณะงานคล้ายคลึงหรือใกล้เคียงกัน

ทั้งนี้ ให้ส่งข้อเสนอหลักเกณฑ์การกำหนดจำนวนตำแหน่งให้ ก.พ. พิจารณา เมื่อ ก.พ. พิจารณาเห็นชอบแล้ว อ.ก.พ. กระทรวง จึงสามารถพิจารณากำหนดตำแหน่งตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวได้

กรณีมีการจัดตั้งส่วนราชการระดับกรมหรือจังหวัดขึ้นใหม่ ให้ อ.ก.พ. กระทรวงพิจารณากำหนดตำแหน่งรองหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมหรือจังหวัด ได้จำนวน ๑ ตำแหน่ง โดยไม่ต้องส่งข้อเสนอหลักเกณฑ์การกำหนดตำแหน่ง ให้ ก.พ. พิจารณา

๒.๒ ตำแหน่งอัครราชทูต ได้แก่

๒.๒.๑ ตำแหน่งรองหัวหน้าสถานเอกอัครราชทูต

๒.๒.๒ ตำแหน่งรองหัวหน้าคณะผู้แทนถาวรไทยประจำสหประชาชาติ

๒.๒.๓ ตำแหน่งรองหัวหน้าคณะผู้แทนถาวรไทยประจำอาเซียน

๒.๒.๔ ตำแหน่งรองหัวหน้าคณะผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การระหว่างประเทศ

ให้กำหนดตำแหน่งอัครราชทูตในสถานเอกอัครราชทูต คณะผู้แทนถาวรไทยประจำสหประชาชาติ คณะผู้แทนถาวรไทยประจำอาเซียน และคณะผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การระหว่างประเทศได้ส่วนราชการละ ๑ ตำแหน่ง

๒.๓ ตำแหน่งรองหัวหน้าคณะผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การการค้าโลกและองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก

ให้กำหนดตำแหน่งรองหัวหน้าคณะผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การการค้าโลกและองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก ในคณะผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การการค้าโลกและองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก เพื่อรับผิดชอบช่วยหัวหน้าคณะผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การการค้าโลกและองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก ในการควบคุม บังคับบัญชา กำกับ ดูแลงานตามภารกิจหลักด้านการค้าและด้านการทูต ทั้งนี้ ให้พิจารณาจาก ปริมาณงานตามภาระหน้าที่หลักที่จำเป็นต้องปฏิบัติจริง โดยคำนวณตามเกณฑ์มาตรฐานงานต่อปีต่อตำแหน่ง (ปีละ ๒๓๐ วัน วันละ ๖ ชั่วโมง)

๒.๔ ตำแหน่งกงสุลใหญ่

ให้กำหนดตำแหน่งกงสุลใหญ่ ในสถานกงสุลใหญ่ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ และตามประกาศกระทรวง หรือประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีได้ส่วนราชการละ ๑ ตำแหน่ง

๒.๕ ตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการ

การกำหนดตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการ ให้พิจารณาโดยคำนึงถึงเหตุผลความจำเป็น ทางการบริหารราชการ ลักษณะงานและโครงสร้างตำแหน่งของส่วนราชการ ขอบเขตอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบ และคุณภาพของงานประกอบด้วย และการจะกำหนดให้มีตำแหน่งผู้ช่วย หัวหน้าส่วนราชการได้จำนวนเท่าใด ให้พิจารณากำหนดจากความจำเป็นขั้นพื้นฐานของงาน ระบบงานและปริมาณงาน ลักษณะงานและความยุ่งยากของงานที่จะมอบหมายให้ผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการสั่งและปฏิบัติราชการแทน หัวหน้าส่วนราชการ

นอกจากนี้ เนื่องจากบทบาทภารกิจของส่วนราชการแต่ละส่วนราชการมีความแตกต่างกัน ทั้งในด้านขนาดของส่วนราชการ ความหลากหลายของภารกิจหลัก ภารกิจรอง ภารกิจสนับสนุน รูปแบบการบริหารหน่วยงาน และบางส่วนราชการมีกรอบอำนาจที่ครอบคลุมพื้นที่ที่แตกต่างกัน และบทบาทของบางหน่วยงานที่รับผิดชอบงานในระดับนโยบาย หรืองานประสานการปฏิบัติ การตรวจสอบติดตามเร่งรัด การปฏิบัติงาน หรือบทบาทการเป็นหน่วยงานกลาง การเป็นผู้แทนส่วนราชการในการให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ในการประชุมคณะกรรมการระดับต่าง ๆ ดังนั้น การพิจารณากำหนดตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการ ให้พิจารณาบนหลักการ วัตถุประสงค์ หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

๑. หลักการ

ตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการจะกำหนดมีได้ในส่วนราชการใด ให้พิจารณา ดังนี้

๑) กำหนดได้ในส่วนราชการที่มีรูปแบบการจัดโครงสร้างเข้าลักษณะงานลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ตามแนวทางที่กำหนด และมีขอบเขตอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ และมีกลไกการดำเนินงานของ ส่วนราชการที่คล่องตัว มีการกระจายอำนาจการบริหารและการตัดสินใจ มีการบริหารงานที่ตำแหน่ง ผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการจะต้องร่วมรับผิดชอบจากผลการตัดสินใจในเชิงนโยบายของส่วนราชการ

๒) กำหนดได้ในส่วนราชการที่มีลักษณะงานที่จะต้องมีการบริหารความเสี่ยงที่เกิดจากการบริหารงาน บริหารเงิน และบริหารคนของส่วนราชการ โดยลักษณะงานดังกล่าวจะต้องเป็นงานที่มีคุณภาพของงานสูงมากเป็นพิเศษ ที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถ ความคิดริเริ่ม การวินิจฉัยไตร่ตรอง และการตัดสินใจในสิ่งที่เกิดขึ้น หรือผลที่คาดหวังจะเกิดขึ้นจากผลการปฏิบัติงานในตำแหน่งนั้น และเป็นงานที่ต้องการการตัดสินใจได้ในเชิงนโยบายที่อิสระของตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการรองจากตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการ

๒. วัตถุประสงค์

ตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการเป็นตำแหน่งประเภทบริหาร ระดับต้น กำหนดให้มีขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- ๑) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารราชการและการบริหารจัดการของส่วนราชการ
- ๒) เพื่อปรับระบบการกำหนดตำแหน่งให้สอดคล้องกับการบริหารตามโครงสร้างส่วนราชการ และสอดคล้องกับกฎหมายระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง และกฎหมายระเบียบข้าราชการพลเรือน
- ๓) เพื่อสร้างความก้าวหน้าของตำแหน่งประเภทบริหารและแก้ไขปัญหาการขาดช่วงตำแหน่งให้ส่วนราชการและกระทรวง และเพิ่มช่องทางในการบริหารงานบุคคลให้เกิดประโยชน์ในการแต่งตั้งข้าราชการได้คล่องตัวมากขึ้น
- ๔) เพื่อให้ส่วนราชการได้เตรียมการในการพัฒนาบุคลากรเข้าสู่ตำแหน่งนักบริหาร ระดับต้น และเตรียมการในการเข้าสู่ตำแหน่งนักบริหาร ระดับสูง ในอนาคต และมีจุดเชื่อมต่อตำแหน่งทางการบริหารที่ชัดเจน

๓. หลักเกณฑ์การกำหนดตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการ ตำแหน่งนักบริหาร ระดับต้น

เนื่องจากรูปแบบการบริหารส่วนราชการตามโครงสร้างที่กฎหมายกำหนด มีการจัดระเบียบราชการในหลายรูปแบบ มีทั้งการจัดระเบียบราชการในสำนักนายกรัฐมนตรีที่กำหนดให้ส่วนราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี มีการจัดระเบียบราชการในกระทรวงที่กำหนดให้ส่วนราชการขึ้นตรงต่อรัฐมนตรีและไม่มี การจัดแบ่งกลุ่มภารกิจหลัก ภารกิจรอง ภารกิจสนับสนุน และมีการจัดส่วนราชการในกรมในฐานะต่าง ๆ กัน ทั้งในส่วนราชการที่กำกับดูแลด้านนโยบาย ส่วนราชการทางวิชาการ ส่วนราชการที่เป็นหน่วยกำกับดูแลการปฏิบัติในระดับพื้นที่ หรือบางส่วนราชการมีกรอบอำนาจที่ครอบคลุมราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาคที่แตกต่างกัน และบทบาทของบางหน่วยงานที่รับผิดชอบงานในระดับนโยบายหรืองานประสานการปฏิบัติ การตรวจสอบ ติดตามเร่งรัดการปฏิบัติงาน หรือบทบาทการเป็นหน่วยงานกลาง การเป็นผู้แทนส่วนราชการในการให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะในการประชุมคณะกรรมการระดับต่าง ๆ การพิจารณา กำหนดตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการ จึงต้องพิจารณาโดยคำนึงถึงความจำเป็นและความสอดคล้องกับลักษณะหน้าที่ ความรับผิดชอบ บทบาทภารกิจของแต่ละหน่วยงานและแต่ละกระทรวงประกอบด้วย

ดังนั้น เพื่อให้การกำหนดตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการเป็นไปตามหลักการ วัตถุประสงค์ และสอดคล้องกับบทบาท ภารกิจ อำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ และสอดคล้องกับลักษณะงานที่ปฏิบัติ จึงกำหนดแนวทางการพิจารณากำหนดให้มีตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการ (นักบริหาร ระดับต้น) ออกเป็น ๔ กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ กลุ่มส่วนราชการในสำนักนายกรัฐมนตรี

กลุ่มที่ ๒ กลุ่มส่วนราชการในกระทรวงศึกษาธิการ

กลุ่มที่ ๓ กลุ่มกระทรวงที่มีการจัดกลุ่มภารกิจ

กลุ่มที่ ๔ กลุ่มกระทรวงที่ไม่มีการจัดกลุ่มภารกิจ

โดยที่ตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการ (นักบริหาร ระดับต้น) เป็นตำแหน่งประเภทบริหาร ที่จะต้องมีอำนาจในการเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หรือตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ ดังนั้น การพิจารณากำหนดตำแหน่ง ผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการเพิ่มเติมในส่วนราชการใด ส่วนราชการนั้นจะต้องมีบทบัญญัติของกฎหมายรองรับ ให้มีตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการแทน หัวหน้าส่วนราชการด้วย และ

การกำหนดตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการให้พิจารณาตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ดังนี้

หลักเกณฑ์ข้อที่ ๑ ให้พิจารณาจากลักษณะงาน ขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบ กระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติราชการ การมอบหมายงานและปริมาณงาน โดยจำแนกส่วนราชการเป็น ๒ กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ ๑ ส่วนราชการในสำนักนายกรัฐมนตรี หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น ซึ่งตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการเทียบเท่าปลัดกระทรวงเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและมีตำแหน่ง รองหัวหน้าส่วนราชการเป็นตำแหน่งนักบริหาร ระดับสูง

การกำหนดให้มีตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการ (นักบริหาร ระดับต้น) ให้พิจารณา ว่าเข้าลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังนี้

ลักษณะที่ ๑ เป็นหน่วยงานที่มีลักษณะงาน ขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบ ในฐานะเป็นหน่วยงานกลางระดับนโยบายหรือเป็นศูนย์กลางการบริหารในภารกิจตามที่กฎหมายกำหนด ไม่มีการจัดกลุ่มภารกิจในส่วนราชการ และมีรองหัวหน้าส่วนราชการเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการหน่วยงาน ระดับสำนัก/กองหรือเทียบเท่าตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการไม่น้อยกว่า ๒ หน่วยงาน มีลักษณะงาน ด้านบริหารงาน บริหารเงิน บริหารคน บริหารแผนงานในบทบาท Auxiliary และ Staff ที่จะมอบให้ตำแหน่ง ผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการได้ในปริมาณที่เหมาะสมและเพียงพอที่จะมอบหมาย ตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการ จำนวน ๑ ตำแหน่ง (๒๓๐ วันทำการ) ปฏิบัติราชการได้ หรือ

ลักษณะที่ ๒ เป็นหน่วยงานที่มีลักษณะงาน ขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบ ในฐานะเป็นหน่วยงานกลางระดับนโยบายหรือเป็นศูนย์กลางการบริหารในภารกิจตามที่กฎหมายกำหนด มีการจัดกลุ่มภารกิจหลักในส่วนราชการและมีรองหัวหน้าส่วนราชการเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการ ในภารกิจหลักในระดับสำนัก/กองหรือเทียบเท่าตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการไม่น้อยกว่า ๒ หน่วยงาน และมีภารกิจงานด้าน Auxiliary และ Staff ที่หลากหลายภายใต้การกำกับดูแลของหัวหน้าส่วนราชการ และ

มีบทบาทภารกิจด้านการประชุมเจรจาประสานความร่วมมือในหลายภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน หรือเป็นผู้แทนหัวหน้าส่วนราชการในการให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะในการประชุมคณะกรรมการระดับต่าง ๆ และหรือ

มีบทบาทภารกิจในงานที่ต้องปฏิบัติครอบคลุมการประสานการดำเนินงานจากหลายหน่วยงาน ทั้งราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรืองานในระดับพื้นที่ และหรือ

มีภารกิจพิเศษที่เป็นงานนโยบายเร่งด่วน งานมอบหมายพิเศษ งานนโยบาย หรืองานที่มีลักษณะงานเป็นการประสานนโยบายและแผนงาน ติดตามเร่งรัดการปฏิบัติงาน งานให้คำปรึกษา แนะนำแก้ไขปัญหาและการตัดสินใจในระดับนโยบาย

โดยมีปริมาณงานด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้านใน ๔ ด้านดังกล่าว ในปริมาณที่เหมาะสม และเพียงพอที่จะมอบหมายตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการ จำนวน ๑ ตำแหน่ง (๒๓๐ วันทำการ) ปฏิบัติราชการได้

กลุ่มที่ ๒ ส่วนราชการในกระทรวงศึกษาธิการ

การกำหนดให้มีตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการ (นักบริหาร ระดับต้น) ให้พิจารณาว่า เข้าลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังนี้

ลักษณะที่ ๑ เป็นหน่วยงานที่มีลักษณะงาน ขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบ ในฐานะเป็นหน่วยงานกลางระดับนโยบายหรือเป็นศูนย์กลางการบริหารในภารกิจตามที่กฎหมายกำหนด ไม่มีการจัดกลุ่มภารกิจในส่วนราชการ และมีรองหัวหน้าส่วนราชการเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการหน่วยงาน ระดับสำนัก/กองหรือเทียบเท่าตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการไม่น้อยกว่า ๒ หน่วยงาน มีลักษณะงาน ด้านบริหารงาน บริหารเงิน บริหารคน บริหารแผนงานในบทบาท Auxiliary และ Staff ที่จะมอบให้ตำแหน่ง ผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการได้ในปริมาณที่เหมาะสมและเพียงพอที่จะมอบหมาย ตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการ จำนวน ๑ ตำแหน่ง (๒๓๐ วันทำการ) ปฏิบัติราชการได้ หรือ

ลักษณะที่ ๒ เป็นหน่วยงานที่มีลักษณะงาน ขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบ ในฐานะเป็นหน่วยงานบริหารวิชาการหรือเป็นศูนย์กลางการสนับสนุนการบริหารวิชาการในภารกิจตามที่ กฎหมายกำหนด มีการจัดกลุ่มภารกิจหลักในส่วนราชการและมีรองหัวหน้าส่วนราชการเป็นผู้ช่วยสั่ง และปฏิบัติราชการในภารกิจหลักในระดับสำนัก/กองหรือเทียบเท่าตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ ไม่น้อยกว่า ๒ หน่วยงาน และ

มีบทบาทภารกิจงานด้าน Auxiliary และ Staff ที่หลากหลายภายใต้การกำกับดูแล ของหัวหน้าส่วนราชการ และหรือ

มีบทบาทภารกิจด้านการประชุมเจรจาประสานความร่วมมือในหลายภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน หรือเป็นผู้แทนหัวหน้าส่วนราชการในการให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ในการประชุมคณะกรรมการระดับต่าง ๆ ภายใต้การกำกับดูแลของหัวหน้าส่วนราชการ และหรือ

มีบทบาทภารกิจในงานที่ต้องปฏิบัติครอบคลุมการประสานการดำเนินงานจากหลายหน่วยงาน ทั้งราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรืองานในระดับพื้นที่ ภายใต้การกำกับดูแลของหัวหน้าส่วนราชการ และหรือ

มีภารกิจพิเศษที่เป็นงานนโยบายเร่งด่วน งานมอบหมายพิเศษ งานนโยบาย หรืองานที่มีลักษณะงานเป็นการประสานนโยบายและแผนงาน ติดตามเร่งรัดการปฏิบัติงาน งานให้คำปรึกษาแนะนำ แก้ไขปัญหาและการตัดสินใจในระดับนโยบายภายใต้การกำกับดูแลของหัวหน้าส่วนราชการ

โดยมีปริมาณงานด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้านใน ๔ ด้านดังกล่าวในปริมาณที่เหมาะสมและเพียงพอที่จะมอบหมายตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการ จำนวน ๑ ตำแหน่ง (๒๓๐ วันทำการ) ปฏิบัติราชการได้ หรือ

ลักษณะที่ ๓ เป็นหน่วยงานที่มีลักษณะงาน ขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบ ในฐานะเป็นหน่วยงานบริหารการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ หรือเป็นศูนย์กลางการกำกับดูแลและสนับสนุนการบริหารการปฏิบัติงานในภารกิจตามที่กฎหมายกำหนด มีการจัดกลุ่มภารกิจหลักในส่วนราชการ และมีรองหัวหน้าส่วนราชการเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการในภารกิจหลักในระดับสำนัก/กองหรือเทียบเท่า ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการไม่น้อยกว่า ๒ หน่วยงาน และ

มีภารกิจด้าน Auxiliary และ Staff ที่หลากหลายภายใต้การกำกับดูแลของหัวหน้าส่วนราชการ และหรือ

มีบทบาทภารกิจด้านการประชุมเจรจาประสานความร่วมมือในหลายภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน หรือเป็นผู้แทนหัวหน้าส่วนราชการในการให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ในการประชุมคณะกรรมการระดับต่าง ๆ ภายใต้การกำกับดูแลของหัวหน้าส่วนราชการ และหรือ

มีบทบาทภารกิจในงานที่ต้องปฏิบัติครอบคลุมการประสานการดำเนินงานจากหลายหน่วยงาน ทั้งราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรืองานในระดับพื้นที่ ภายใต้การกำกับดูแลของหัวหน้าส่วนราชการ และหรือ

มีภารกิจพิเศษที่เป็นงานนโยบายเร่งด่วน งานมอบหมายพิเศษ งานนโยบายหรืองานที่มีลักษณะงานเป็นการประสานนโยบายและแผนงาน ติดตามเร่งรัดการปฏิบัติงาน งานให้คำปรึกษาแนะนำ แก้ไขปัญหาและการตัดสินใจในระดับนโยบาย ภายใต้การกำกับดูแลของหัวหน้าส่วนราชการ

ทั้งนี้ จะต้องมีปริมาณงานด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้านใน ๔ ด้านดังกล่าวในปริมาณที่เหมาะสมและเพียงพอที่จะมอบหมายตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการ จำนวน ๑ ตำแหน่ง (๒๓๐ วันทำการ) ปฏิบัติราชการได้ด้วย

หลักเกณฑ์ข้อที่ ๒ รูปแบบและกลไกการดำเนินการของส่วนราชการ

ส่วนราชการหรือกระทรวงจะต้องดำเนินการจัดรูปแบบและกลไกการดำเนินการของส่วนราชการเข้าลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังนี้ด้วย คือ

- เป็นหน่วยงานที่มีรูปแบบการบริหารงานที่กระจายอำนาจการบริหารงาน เงิน คน และมีการกำหนดกลไกการปฏิบัติงานที่สามารถดำเนินการได้เบ็ดเสร็จในระดับกองหรือสำนักแต่ยังมีภารกิจที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ซึ่งต้องบูรณาการร่วมกันขององค์กร และจำเป็นต้องมีกลไกระดับบริหารโดยตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการที่มีไชรองหัวหน้าส่วนราชการเข้ามาเชื่อมต่อการทำงานเพื่อผลักดันให้งานบรรลุเป้าหมายขององค์กร หรือ

- เป็นหน่วยงานในระดับนโยบายซึ่งจำเป็นต้องมีกลไกให้ทำหน้าที่ ประสานเชื่อมโยง กำกับ ติดตาม ตัดสินใจแก้ไขปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารขององค์กรได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ และช่วยแบ่งเบาภาระของหัวหน้าส่วนราชการและลดขั้นตอนการเสนอเรื่องไปยังฝ่ายบริหารได้

หลักเกณฑ์ข้อที่ ๓ รูปแบบการบังคับบัญชา

กำหนดให้ตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการมีสายการบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อหัวหน้าส่วนราชการเท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อมิให้เพิ่มขึ้นขั้นตอนการบริหารจัดการ โดยหัวหน้าส่วนราชการเป็นผู้มอบหมายงานให้ผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการรับผิดชอบการเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการ ตามลักษณะงานที่กำหนดให้มีตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการเพิ่มขึ้น

หลักเกณฑ์ข้อที่ ๔ การกำหนดจำนวนตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการ

โดยที่ตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการเป็นตำแหน่งที่มีวิวัฒนาการและมีการปรับเปลี่ยนในช่วงเวลาการปรับปรุงกฎหมายพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ และตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการที่กำหนดไว้เดิมได้ปรับเปลี่ยนไปเป็นตำแหน่งรองหัวหน้าส่วนราชการหรือตำแหน่งทางวิชาการอื่น ๆ เช่น ตำแหน่งที่ปรึกษาทางวิชาการตามภารกิจหลักด้านต่าง ๆ หรือตำแหน่งผู้ตรวจราชการ ดังนั้น เพื่อประโยชน์ในการบริหารอัตรากำลังของส่วนราชการและกระทรวงให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และเป็นไปอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับบทบาทภารกิจ การกำหนดให้มีตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการเพื่อช่วยในการสั่งและปฏิบัติราชการของหัวหน้าส่วนราชการได้เฉพาะภารกิจการบริหารงานที่ไม่ใช่ภารกิจหลักที่รองหัวหน้าส่วนราชการสั่งและปฏิบัติราชการอยู่แล้ว และไม่ใช่งานทางวิชาการของตำแหน่งทางวิชาการระดับทรงคุณวุฒิอื่น ๆ ดังนั้น การกำหนดให้มีตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการจึงควรมีได้ไม่เกิน ๒ ตำแหน่ง บนพื้นฐานการกำหนดจำนวนที่พิจารณาจากลักษณะงาน กระบวนการขั้นตอนการทำงาน และปริมาณงาน โดยคำนวณตามเกณฑ์มาตรฐานงานต่อปีต่อตำแหน่งเช่นเดียวกับการพิจารณาจำนวนตำแหน่งรองอธิบดี (นักบริหาร ระดับต้น)

หากส่วนราชการหรือกระทรวงใดจะกำหนดให้มีตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการหรือผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกินกว่าจำนวน ๒ ตำแหน่ง ให้ อ.ก.พ.กระทรวงพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณจำนวนตำแหน่งที่ควรกำหนดดังกล่าว และการมอบหมายภารกิจที่หัวหน้าส่วนราชการหรือปลัดกระทรวงจะมอบหมายให้ผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการหรือผู้ช่วยปลัดกระทรวงสั่งและปฏิบัติราชการแทนและให้ส่งหลักเกณฑ์การกำหนดตำแหน่งดังกล่าวให้ ก.พ. พิจารณา เมื่อ ก.พ. พิจารณาเห็นชอบแล้ว อ.ก.พ. กระทรวงจึงสามารถพิจารณากำหนดตำแหน่งตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวได้

๔. เงื่อนไขการกำหนดตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการ ตำแหน่งนักบริหาร ระดับต้น

เงื่อนไขข้อที่ ๑ โดยที่ตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการ ผู้ช่วยปลัดกระทรวงเป็นตำแหน่งที่มีการปรับเปลี่ยนเป็นตำแหน่งที่ปรึกษาด้านต่าง ๆ ตามภารกิจหลักของส่วนราชการ หรือปรับเปลี่ยนเป็นตำแหน่งอื่น ๆ เช่น ตำแหน่งรองหัวหน้าส่วนราชการ ตำแหน่งผู้ตรวจราชการ ฯลฯ ในช่วงเวลาการปรับปรุงกฎหมายพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ดังนั้น การกำหนดให้มีตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการเพิ่มเติม ให้ส่วนราชการทบทวนการกำหนดตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับทรงคุณวุฒิตามภารกิจหลักของส่วนราชการ โดยให้ยึดกรอบจำนวนผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการ และตำแหน่งที่ปรึกษา ระดับทรงคุณวุฒิที่กำหนดไว้เดิมก่อนการปฏิรูประบบราชการเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๕ มาเป็นฐานในการพิจารณา ทั้งนี้ หากส่วนราชการไม่สามารถดำเนินการตามเงื่อนไขดังกล่าวได้ ให้ส่วนราชการเสนอให้ ก.พ. พิจารณาเป็นกรณีไป

เงื่อนไขข้อที่ ๒ การกำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการ จะต้องกำหนดให้ชัดเจนในฐานะผู้บริหารส่วนราชการ และต้องแสดงความแตกต่างในการแบ่งแยกอำนาจหน้าที่ระหว่างตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการ (นักบริหาร ระดับสูง) หรือรองหัวหน้าส่วนราชการ (นักบริหาร ระดับสูง) กับตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการ (นักบริหาร ระดับต้น) ให้เป็นไปตามภารกิจที่กำหนดให้มีตำแหน่งดังกล่าว ตามแนวทางที่กำหนดไว้ดังกล่าวข้างต้น และเป็นไปตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งที่ ก.พ. กำหนดตามมาตรา ๔๘ ด้วย ดังนั้น ให้ส่วนราชการจัดทำคำบรรยายลักษณะงานเป็นรายตำแหน่งของตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการ รองหัวหน้าส่วนราชการ และผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการในแต่ละส่วนราชการ และการมอบหมายความรับผิดชอบ แจ้งให้ ก.พ. ทราบเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบติดตามผลการกำหนดตำแหน่งต่อไป

เงื่อนไขข้อที่ ๓ เนื่องจากปริมาณงาน (Workload) ในด้านภารกิจพิเศษหรือภารกิจเร่งด่วน หรือ ภารกิจอื่น ๆ ที่นำมาใช้ในการคำนวณในการกำหนดให้มีตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการเพื่อทำหน้าที่บริหารนั้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหรือลดลงได้ ดังนั้น หากส่วนราชการกำหนดตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการไปแล้ว ๑ - ๒ ตำแหน่ง ในลักษณะงานใดตามแนวทางที่เสนอไว้ ต่อมาปริมาณงานเปลี่ยนแปลงไป ก็ให้ส่วนราชการสามารถยุบเลิกตำแหน่ง แล้วนำตำแหน่งดังกล่าวไปกำหนดเป็นตำแหน่งอื่นต่อไปได้

๒.๖ ตำแหน่งผู้ช่วยปลัดกระทรวง

การกำหนดตำแหน่งผู้ช่วยปลัดกระทรวงให้พิจารณาโดยคำนึงถึงเหตุผลความจำเป็นทางการบริหารราชการ ลักษณะงานและโครงสร้างตำแหน่งของส่วนราชการ ขอบเขตอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ และคุณภาพของงาน ประกอบด้วย และการจะกำหนดให้มีตำแหน่งผู้ช่วยปลัดกระทรวงได้จำนวนเท่าใด ให้พิจารณากำหนดจากความจำเป็นขั้นพื้นฐานของงาน ระบบงานและปริมาณงาน ลักษณะงานและความยุ่งยากของงานที่จะมอบหมายให้ผู้ช่วยปลัดกระทรวงปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวง โดยพิจารณาบนหลักการ วัตถุประสงค์ หลักเกณฑ์และเงื่อนไขดังต่อไปนี้

๑. หลักการ

ตำแหน่งผู้ช่วยปลัดกระทรวงจะกำหนดมีได้ ให้พิจารณาดังนี้

๑) กำหนดได้ในกระทรวงที่มีรูปแบบการจัดโครงสร้างเข้าลักษณะงาน ลักษณะใดลักษณะหนึ่งตามแนวทางที่กำหนด และมีขอบเขตอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ และมีกลไกการดำเนินงานที่คล่องตัว มีการกระจายอำนาจการบริหารและการตัดสินใจ

๒) กำหนดได้ในกระทรวงที่มีลักษณะงานที่จะต้องมีการบริหารความเสี่ยงที่เกิดจากการบริหารงานบริหารเงิน และบริหารคน โดยลักษณะงานดังกล่าวจะต้องเป็นงานที่มีคุณภาพของงานสูงมากเป็นพิเศษที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถ ความคิดริเริ่ม การวินิจฉัยไตร่ตรอง และการตัดสินใจในสิ่งที่เกิดขึ้นหรือผลที่คาดหวัง จะให้เกิดขึ้นจากผลการปฏิบัติงานในตำแหน่งนั้น และเป็นงานที่ต้องการตัดสินใจได้ในเชิงนโยบายที่อิสระของตำแหน่งผู้ช่วยปลัดกระทรวงรองจากตำแหน่งปลัดกระทรวง

๒. วัตถุประสงค์

ตำแหน่งผู้ช่วยปลัดกระทรวงเป็นตำแหน่งประเภทบริหาร ระดับต้น กำหนดให้มีขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- ๑) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารราชการและการบริหารจัดการของกระทรวง
- ๒) เพื่อปรับระบบการกำหนดตำแหน่งให้สอดคล้องกับการบริหารตามโครงสร้างกระทรวง
- ๓) เพื่อสร้างความก้าวหน้าของตำแหน่งประเภทบริหารและแก้ไขปัญหาการขาดช่วงตำแหน่ง และเพิ่มช่องทางในการบริหารงานบุคคลให้เกิดประโยชน์ในการแต่งตั้งข้าราชการได้คล่องตัวมากขึ้น
- ๔) เพื่อให้ส่วนราชการได้เตรียมการในการพัฒนาบุคลากรเข้าสู่ตำแหน่งนักบริหาร ระดับต้น และเตรียมการในการเข้าสู่ตำแหน่งนักบริหาร ระดับสูงในอนาคตที่มีจุดเชื่อมต่อกับตำแหน่งทางการบริหารที่ชัดเจน

๓. หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการกำหนดตำแหน่งผู้ช่วยปลัดกระทรวงในกระทรวงที่มีการจัดกลุ่มภารกิจและกระทรวงที่ไม่มีการจัดกลุ่มภารกิจ

หลักเกณฑ์ข้อที่ ๑ ให้พิจารณาจากลักษณะงาน ขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบ กระบวนการขั้นตอนการปฏิบัติราชการ การมอบหมายงานและปริมาณงาน

การกำหนดให้มีตำแหน่งผู้ช่วยปลัดกระทรวง (นักบริหาร ระดับต้น) ให้พิจารณาว่าเข้าลักษณะใด ลักษณะหนึ่ง ดังนี้

ลักษณะที่ ๑ เป็นกระทรวงที่มีลักษณะงาน ขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบในฐานะเป็นหน่วยงานกลางระดับนโยบายหรือเป็นศูนย์กลางการบริหารในภารกิจตามที่กฎหมายกำหนด ไม่มีการจัดกลุ่มภารกิจ และมีรองปลัดกระทรวงเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการหน่วยงานระดับสำนัก/กองหรือเทียบเท่า ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวงไม่น้อยกว่า ๒ หน่วยงาน มีลักษณะงานด้านบริหารงาน บริหารเงิน บริหารคน บริหารแผนงานในบทบาท Auxiliary และ Staff ที่จะมอบให้ตำแหน่งผู้ช่วยปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวง โดยมีปริมาณที่เหมาะสมและเพียงพอที่จะมอบหมายตำแหน่งผู้ช่วยปลัดกระทรวง จำนวน ๑ ตำแหน่ง (๒๓๐ วันทำการ) ปฏิบัติราชการได้

ลักษณะที่ ๒ เป็นกระทรวงที่มีลักษณะงาน ขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบในฐานะเป็นหน่วยงานกลางระดับนโยบายหรือเป็นศูนย์กลางการบริหารในภารกิจตามที่กฎหมายกำหนด มีการจัดกลุ่มภารกิจ และมีรองปลัดกระทรวงเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการในภารกิจหลักในระดับสำนัก/กองหรือเทียบเท่า ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวงไม่น้อยกว่า ๒ หน่วยงาน และมีภารกิจงานด้าน Auxiliary และ Staff ที่หลากหลายภายใต้การกำกับดูแลของปลัดกระทรวง และ

มีบทบาทภารกิจด้านการประชุมเจรจาประสานความร่วมมือในหลายภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน หรือเป็นผู้แทนปลัดกระทรวงในการให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ในการประชุมคณะกรรมการระดับต่าง ๆ และหรือ

มีบทบาทภารกิจในงานที่ต้องปฏิบัติครอบคลุมการประสานการดำเนินงานจากหลายหน่วยงาน ทั้งราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรืองานในระดับพื้นที่ และหรือ

มีภารกิจพิเศษที่เป็นงานนโยบายเร่งด่วน งานมอบหมายพิเศษ งานนโยบาย หรืองานที่มีลักษณะงาน เป็นการประสานนโยบายและแผนงาน ติดตามเร่งรัดการปฏิบัติงาน งานให้คำปรึกษาแนะนำแก้ไขปัญหา และการตัดสินใจในระดับนโยบาย

โดยมีปริมาณงานด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้านใน ๔ ด้านดังกล่าว ในปริมาณที่เหมาะสม และเพียงพอที่จะมอบหมายตำแหน่งผู้ช่วยปลัดกระทรวง จำนวน ๑ ตำแหน่ง (๒๓๐ วันทำการ) ปฏิบัติราชการได้

หลักเกณฑ์ข้อที่ ๒ รูปแบบและกลไกการดำเนินการของกระทรวง

จะต้องดำเนินการจัดรูปแบบและกลไกการดำเนินการเข้าลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังนี้

- เป็นกระทรวงที่มีรูปแบบการบริหารงานที่กระจายอำนาจการบริหารงาน เงิน คนและมีการกำหนด กลไกการปฏิบัติงานที่สามารถดำเนินการได้เบ็ดเสร็จในระดับกองหรือสำนัก แต่ยังมีภารกิจที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ซึ่งต้องบูรณาการร่วมกันขององค์กร และจำเป็นต้องมีตำแหน่งผู้ช่วยปลัดกระทรวงทำหน้าที่ประสาน เชื่อมโยง ตัดสินใจแก้ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารขององค์กรได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ช่วยลดขั้นตอน การเสนอเรื่องไปยังปลัดกระทรวง

- เป็นหน่วยงานในระดับนโยบายซึ่งจำเป็นต้องมีกลไกให้ทำหน้าที่ประสานเชื่อมโยง กำกับ ติดตาม ตัดสินใจแก้ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารขององค์กรได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ และช่วยแบ่งเบาภาระ ของปลัดกระทรวงและลดขั้นตอนการเสนอเรื่องไปยังฝ่ายบริหารได้

หลักเกณฑ์ข้อที่ ๓ รูปแบบการบังคับบัญชา

กำหนดให้ตำแหน่งผู้ช่วยปลัดกระทรวงมีสายการบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อปลัดกระทรวงเท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อมิให้เพิ่มขึ้นขั้นตอนการบริหารจัดการ โดยปลัดกระทรวงเป็นผู้มอบหมายงานให้ผู้ช่วยปลัดกระทรวงรับผิดชอบ ตามลักษณะงานที่กำหนดให้มีตำแหน่งผู้ช่วยปลัดกระทรวงเพิ่มขึ้น

หลักเกณฑ์ข้อที่ ๔ การกำหนดจำนวนตำแหน่งผู้ช่วยปลัดกระทรวง

โดยที่ตำแหน่งผู้ช่วยปลัดกระทรวงเป็นตำแหน่งที่มีวิวัฒนาการและมีการปรับเปลี่ยน ในช่วงเวลาการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ และตำแหน่งผู้ช่วยปลัดกระทรวงที่กำหนดไว้เดิม ได้ปรับเปลี่ยนไปเป็นตำแหน่งรองหัวหน้าส่วนราชการหรือตำแหน่งทางวิชาการอื่น ๆ เช่น ตำแหน่งที่ปรึกษา ทางวิชาการตามภารกิจหลักด้านต่าง ๆ หรือตำแหน่งผู้ตรวจราชการ ดังนั้น เพื่อประโยชน์ในการบริหารอัตรากำลัง ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและเป็นไปอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับบทบาทภารกิจ การกำหนดให้มีตำแหน่ง ผู้ช่วยปลัดกระทรวงเพื่อช่วยแบ่งเบาภารกิจของปลัดกระทรวงได้เฉพาะภารกิจที่ไม่ใช่ภารกิจหลัก ที่รองปลัดกระทรวงสั่งและปฏิบัติราชการอยู่แล้ว และไม่ใช่งานทางวิชาการของตำแหน่งทางวิชาการ ระดับทรงคุณวุฒิอื่น ๆ ดังนั้น การกำหนดให้มีตำแหน่งผู้ช่วยปลัดกระทรวง จึงควรมีได้ไม่เกิน ๒ ตำแหน่ง บนพื้นฐานการกำหนดจำนวนที่พิจารณาจากลักษณะงาน กระบวนการขั้นตอนการทำงานและปริมาณงาน โดยคำนวณตามเกณฑ์มาตรฐานงานต่อปีต่อตำแหน่งเช่นเดียวกับการพิจารณาจำนวนตำแหน่ง รองอธิบดี (นักบริหาร ระดับต้น)

๔. เงื่อนไขการกำหนดตำแหน่งผู้ช่วยปลัดกระทรวง ตำแหน่งนักบริหาร ระดับต้น

เงื่อนไขข้อที่ ๑ โดยที่ตำแหน่งผู้ช่วยปลัดกระทรวงเป็นตำแหน่งที่อาจมีการปรับเปลี่ยนเป็นตำแหน่งที่ปรึกษาด้านต่าง ๆ ตามภารกิจหลักของส่วนราชการ หรือปรับเปลี่ยนเป็นตำแหน่งอื่น ๆ เช่น ตำแหน่งรองหัวหน้าส่วนราชการ ตำแหน่งผู้ตรวจราชการ ฯลฯ ในช่วงเวลาการปรับปรุงกฎหมายพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ดังนั้น การกำหนดให้มีตำแหน่งผู้ช่วยปลัดกระทรวงเพิ่มเติมให้ส่วนราชการทบทวนการกำหนดตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับทรงคุณวุฒิ ที่มีอยู่ โดยให้ยึดกรอบจำนวนผู้ช่วยปลัดกระทรวง ตำแหน่งที่ปรึกษา ระดับทรงคุณวุฒิ ที่กำหนดไว้เดิมก่อนการปฏิรูประบบราชการ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๕ มาเป็นฐานในการพิจารณา ทั้งนี้ หากส่วนราชการไม่สามารถดำเนินการตามเงื่อนไขดังกล่าวได้ ให้ส่วนราชการเสนอให้ ก.พ. พิจารณาเป็นกรณีไป

เงื่อนไขข้อที่ ๒ การกำหนดอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ และการมอบหมายความรับผิดชอบของตำแหน่งผู้ช่วยปลัดกระทรวง ให้เป็นไปตามภารกิจที่กำหนดให้มีตำแหน่งดังกล่าวข้างต้น ดังนั้น ให้ส่วนราชการจัดทำคำบรรยายลักษณะงานเป็นรายตำแหน่งของตำแหน่งปลัดกระทรวง รองปลัดกระทรวง และตำแหน่งผู้ช่วยปลัดกระทรวง โดยแสดงความแตกต่างในการแบ่งแยกอำนาจหน้าที่ให้ชัดเจนและเป็นไปตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งที่ ก.พ. กำหนดตามมาตรา ๔๘ ด้วย และแจ้งให้ ก.พ. ทราบเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบติดตามผลการกำหนดตำแหน่งต่อไป

เงื่อนไขข้อที่ ๓ เนื่องจากปริมาณงาน (Workload) ในด้านภารกิจพิเศษหรือภารกิจเร่งด่วนหรือภารกิจอื่น ๆ ที่นำมาใช้ในการคำนวณในการกำหนดตำแหน่งผู้ช่วยปลัดกระทรวงนั้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหรือลดลงได้ ดังนั้น หากส่วนราชการกำหนดตำแหน่งผู้ช่วยปลัดกระทรวงไปแล้ว ๑ - ๒ ตำแหน่งในลักษณะงานใดตามแนวทางที่เสนอไว้ ต่อมาปริมาณงานเปลี่ยนแปลงไป ก็ให้ส่วนราชการสามารถยุบเลิกตำแหน่งแล้วนำตำแหน่งดังกล่าวไปกำหนดเป็นตำแหน่งอื่นต่อไปได้